

Περιφερειακή Διεύθυνση Π/θμιας & Δ/θμιας Εκπ/σης Θεσσαλίας
Περιφερειακό Κέντρο Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.Κ.Ε.Σ.)

ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Εξ Αποστάσεως επιμορφώσεις εκπαιδευτικών που διδάσκουν στα
σχολεία ευθύνης
4, 5, 6, 7, 8 & 11 Μαΐου 2020

Βασίλειος Κωτούλας
Οργανωτικός Συντονιστής
ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Θεσσαλίας
vaskotoulas@gmail.com

Αθανάσιος Μπότας
Συντονιστής Ε.Ε. ΠΕ70
ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Θεσσαλίας
ampotas@gmail.com

Δομή

- Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: βασικές αναφορές
 - *Θετικό ή αρνητικό το πρόσημο;*
- Περιγραφή των προτάσεών μας για τη σύγχρονη και την ασύγχρονη τηλεεκπαίδευση
 - *Η πρόταση του ΠΕΚΕΣ Θεσσαλίας για σύγχρονη & ασύγχρονη*
- Ο ρόλος των γονέων στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση στο δημοτικό σχολείο

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση – βασικές αναφορές

Ματραλής, (1999): *Εξ αποστάσεως εκπαίδευση* εννοούμε την οργανωμένη διαδικασία μάθησης όπου οι εκπαιδευόμενοι βρίσκονται σε φυσική απόσταση από τους εκπαιδευτές, σε σχεδόν μόνιμη βάση και καθ' όλη τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Βασικά χαρακτηριστικά:

- Οι μαθητές / μαθήτριες **μαθαίνουν** μέσα από ενέργειες που κατευθύνονται από τον/την Εκπαιδευτικό
- Η **ανατροφοδότηση** από τον/την Εκπαιδευτικό είναι σαφής, εστιασμένη και εξατομικευμένη
- **Επικοινωνούν** συνεργατικά με συμμαθητές / συμμαθήτριές τους οι οποίοι/ες πολλές φορές μπορούν να **λειτουργήσουν** ως εξαιρετικές πηγές ανατροφοδότησης, αναθεώρησης και αναστοχασμού
- Έχουν **πρόσβαση** σε ψηφιακές βιβλιοθήκες και διάφορες άλλες πηγές πληροφόρησης.

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση – βασικές αναφορές

Λιοναράκης (1999): Μέθοδος εκπαίδευσης με χαρακτηριστικά στοιχεία τον απομακρυσμένο εκπαιδευόμενο, το ειδικά διαμορφωμένο εκπαιδευτικό υλικό και την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών. Συνέπεια αυτών:

- *Χτίζουμε το υλικό που στέλνουμε στους/στις μαθητές/μαθήτριές μας με κριτήρια την εικόνα που έχουμε γι αυτούς/ές. Πρέπει να είναι ελκυστικό και να στηρίζεται στην ενεργοποίηση όλων των χαρακτηριστικών που έχουν οι υπολογιστές (ήχος, εικόνα, κινούμενη εικόνα, οργάνωση).*
- *Ενεργοποιούμε όλες τις δυνατότητες του λογισμικού για να διευκολύνουμε τις διαδικασίες κατάθεσης απάντησης και ανατροφοδότησης.*
- *Ο/Η εκπαιδευόμενος/η είναι μακριά. Σχεδιάζουμε το περιεχόμενο με βάση την υπόθεση πως είναι μόνος/η και δεν μπορεί να πάρει βοήθειες. Σε κάθε περίπτωση φροντίζουμε ώστε η εμπλοκή να μην προκαλεί αρνητικά συναισθήματα.*

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση στις συνθήκες πανδημίας – θετικό ή αρνητικό το πρόσημο;

Επιστημονική & επαγγελματική διάσταση

- Ανάπτυξη συνεργασιών που αφορούν στην επιστημονική και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, στη σχολική μονάδα.
- Εκπαιδευτικοί που σχεδιάζουν, τροποποιούν, εμπλουτίζουν και υλοποιούν αναλυτικό πρόγραμμα.
- Διαμόρφωση περιεχόμενου διδασκαλίας που είναι προσαρμοσμένο στους/στις μαθητές/μαθήτριές μας.
- Ενίσχυση των μέσων και των πρακτικών που χρησιμοποιούμε στην εκ του σύνεγγυς διδασκαλία

Αντιμετώπιση «φραγμών»

- Εξασφάλιση των συνθηκών ώστε όλα τα παιδιά σε όλη την επικράτεια να έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν σε εξ αποστάσεως εκπαίδευση.
- Ανάγκη εξοπλισμού των σχολικών μονάδων, των εκπαιδευτικών αλλά και όλων των μαθητών/τριών με σχετικά μέσα.
- Διαμόρφωση πολιτικών και νομοθεσίας που θα δώσει τη δυνατότητα σε όλα τα παιδιά, σε όλες τις σχολικές μονάδες να βαδίζουν σε κοινούς δρόμους.

Περιγραφή Πρότασης για την Εξ Αποστάσεως

Δημοτικά σχολεία: 12:00-16:00 καθημερινά

Λιοναράκης, Αντώνης: «Αγάπη – τρυφερότητα – χιούμορ - ασφάλεια»

Κριτήρια κατάθεσης πρότασης

- α) Μαθήματα που θα καλλιεργήσουν διάθεση εμπλοκής στα παιδιά και θα δίνουν διέξοδο στα άγχη τους, μέσα από τα οποία θα στηρίξουμε τη μαθησιακή σχέση εκπαιδευτικού - μαθητή/μαθήτριας
- β) Μείξη σύγχρονης & ασύγχρονης: Η σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση συμπληρώνει την ασύγχρονη και, φυσικά, το αντίστροφο
- γ) Εξ αποστάσεως εκπαίδευση χωρίς ανατροφοδότηση δεν μπορεί να υπάρξει
- δ) Υπάρχουν σοβαρές δυσκολίες με τον υπάρχοντα ηλεκτρονικό εξοπλισμό των οικογενειών
- ε) Οι ανάγκες των οικογενειών που υπάρχουν περισσότερα από ένα παιδιά σε ηλεκτρονικό εξοπλισμό είναι μεγάλες

Προγραμματισμός ενεργειών – γενική οργάνωση

- Το έργο που προτείνεται για να ολοκληρωθεί στη διάρκεια μιας εβδομάδας, πρέπει να μοιραστεί στις ημέρες της εβδομάδας.
- Προτείνουμε κάθε εβδομάδα να οργανώνεται η εξ αποστάσεως εκπαίδευση σε δύο τουλάχιστον γνωστικά αντικείμενα, πχ γλώσσα & μαθηματικά ή μαθηματικά & ιστορία & ξένη γλώσσα κτλ.
- Δεν πρέπει να θεωρηθεί πως ο χρόνος που έχει οριστεί από το ΥΠΑΙΘ για την πραγματοποίηση σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης πως μπορεί να αποδοθεί αναλογικά σε κάθε αντικείμενο σύμφωνα με τον χρόνο που ορίζεται για κάθε αντικείμενο στη δια ζώσης διδασκαλία.
- Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν έχει τους ίδιους χρόνους με την δια ζώσης και σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί πως θα την αντικαταστήσει.

Πρόταση Προγραμματισμού ενεργειών – γενική οργάνωση

- Ο προγραμματισμός των σύγχρονων εξ αποστάσεως μαθημάτων μπορεί να γίνει με βάση την εικόνα που κάθε εκπαιδευτικός / σχολική μονάδα έχει για τους/τις μαθητές/μαθήτριες του σχολείου της.
- Καλό είναι να μην υπάρχουν πολλές σύγχρονες ΕΞΑ ταυτόχρονα την ίδια ώρα – δηλαδή προτείνουμε να προγραμματιστούν οι σύγχρονες ΕΞΑ με γνώμονα τη διευκόλυνση των οικογενειών που έχουν έναν η/υ και δύο ή τρία παιδιά, το αν οι γονείς εργάζονται από το σπίτι με τον η/υ συγκεκριμένες ημέρες και ώρες.
- Αν κριθεί πως καθημερινά πρέπει να πραγματοποιείτε σύγχρονη εξ αποστάσεως δεν υπάρχει καμιά αντίρρηση από εμάς. Υπάρχουν ειδικές περιπτώσεις που επιβάλλουν την καθημερινή επικοινωνία παιδιών με τους/τις εκπαιδευτικούς τους.

Πρόταση Προγραμματισμού ενεργειών – ΠΙΟ ΕΙΔΙΚΑ

- Η πρόταση του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. είναι ένα μεικτό μοντέλο σύγχρονης & ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης: Σύγχρονη – Ασύγχρονη – Σύγχρονη
- Στην πρώτη σύγχρονη τηλεκπαίδευση ο/η εκπαιδευτικός ανακοινώνει το θέμα της εβδομάδας και θυμίζει στα παιδιά όσα έχουν διδαχθεί πάνω σε αυτό. Περιγράφει τις εργασίες που θα αναρτηθούν και τι πρέπει να κάνουν τα παιδιά (*Ενδ. αυτή θα μπορούσε να γίνει ημέρα Δευτέρα*).
- Στην e-class αναρτώνται οι εργασίες και τα παιδιά ενημερώνονται για τον χρόνο που έχουν στη διάθεσή τους για να τις ολοκληρώσουν.
- Ορίστε χρόνο ενδιάμεσης επικοινωνίας για την περίπτωση που υπάρχουν απορίες για την αντιμετώπισή τους (*Ενδ. αυτή θα μπορούσε να γίνει ημέρα Τετάρτη*).
- Στη δεύτερη σύγχρονη τηλεκπαίδευση ο/η εκπαιδευτικός δίνει ανατροφοδότηση πάνω στην εργασία (*Ενδ. αυτή θα μπορούσε να γίνει ημέρα Παρασκευή*).

Τι μπορεί να αναρτηθεί σε μια ηλεκτρονική τάξη;

- Η απόφαση είναι καθαρά του/της Εκπαιδευτικού και φυσικά εξαρτάται απόλυτα από τις δυνατότητες των μαθητών/τριών του/της καθώς και από ό,τι έχει διδάξει.
- Μαθησιακές ενέργειες σε αλληλουχία που να οδηγούν στην ολοκλήρωση έργου – webquest ή ηλεκτρονικό σχέδιο εργασίας.
 - *Κείμενα που προτείνονται να διαβαστούν (ίσως να αναρτηθεί το ίδιο το κείμενο ή ηλεκτρονικές διευθύνσεις που οδηγούν σε αυτό – προτείνεται το δεύτερο για λόγους πνευματικών δικαιωμάτων)*
 - *Επίσκεψη σε συγκεκριμένες ιστοσελίδες (δίνονται οι διευθύνσεις και ορίζονται οι ενέργειες που θα αναπτυχθούν κατά την επίσκεψη)*
 - *Πολυμεσικό υλικό (βίντεο που είναι αναρτημένα στο youtube και επίσης ορίζονται οι ενέργειες που πρέπει να αναπτυχθούν)*
- Δημιουργικές ενέργειες έξω από τον η/υ, όπως η ανάγνωση ενός βιβλίου, η δημιουργική μαγειρική, το ξεφύλλισμα άλμπουμ φωτογραφιών, η δημιουργία καλλιτεχνιών κτλ.
 - *Προτάσεις για ενέργειες που προτάθηκαν για να αναπτύξουν οι γονείς με τα παιδιά τους μπορείτε να βρείτε στη μαγνητοσκόπηση του σεμιναρίου προς τις/τους νηπιαγωγούς που είναι αναρτημένη στο κανάλι της ΠΔΕ Θεσσαλίας στο YouTube.*

Προγραμματισμός ενεργειών – και πιο ειδικά

- Προτείνουμε, η οργάνωση των δραστηριοτήτων στην εξ αποστάσεως να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε ο/η μαθητής/μαθήτρια να κατευθυνθεί στην ανακάλυψη της πληροφορίας.
- Βοηθούμε, υποστηρίζουμε, κατευθύνουμε τους/τις μαθητές/μαθήτριές μας να αποκτήσουν δεξιότητες...
 - Διαχείρισης χρόνου (πρέπει να διαχειριστούν τις δραστηριότητες που προτείνουμε σε συγκεκριμένο χρόνο)
 - Μελέτης που οδηγεί στην απάντηση ενός ερωτήματος (το ερώτημα τίθεται στην έναρξη της εβδομάδας μελέτης και οι δραστηριότητες κατευθύνουν στην απάντησή του – οι ενέργειες μπορεί να περιλαμβάνουν α) μελέτη κειμένων, β) επίσκεψη σε ιστοσελίδες και καταγραφή πληροφοριών, γ) παρακολούθηση βίντεο, δ) δημιουργία διαγραμμάτων και, ε) διατύπωση άποψης)
 - Μαθαίνουν πώς να μαθαίνουν (διδασκαλία στρατηγικών) – (οι στρατηγικές διδάσκονται σε συνθήκες σύγχρονης και εξασκούνται σε συνθήκες ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης)

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση & βαθμολογία

- Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση που πραγματοποιείται στο πλαίσιο αυτό δεν οδηγεί σε διαμόρφωση της βαθμολογίας τριμήνου. Αν αποφασίστε να βαθμολογήσετε, διευκρινίστε πως αφορά στη βαθμολογία που θα δινόταν στη συγκεκριμένη εργασία και μόνο σε συνθήκες δια ζώσης διδασκαλίας.
- Σχόλια και κατευθύνσεις (σε πλαίσιο ανατροφοδότησης) που θα προτείνει ο/η εκπαιδευτικός ώστε κάθε μαθητής/μαθήτρια να καλύψει τις ελλείψεις του/της και να βελτιωθεί, δεν είναι απλώς επιθυμητά αλλά στις συνθήκες της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης επιβάλλονται.

Συνεργασία με τους γονείς: Πρόσκληση σε Webex meeting!

- Συζητήστε με τους γονείς για τις ενέργειες που σχεδιάζετε να αναπτύξετε.
- Μοιραστείτε σκέψεις και πρακτικές, προσδοκίες και αγωνίες μαζί τους.
- Θυμηθείτε πως η ανάπτυξη εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε ηλικίες μέχρι 16 ετών έχει υλοποιηθεί σε κάποια κράτη που είναι εξαιρετικά αραιοκατοικημένα και τα δεδομένα που έχουμε από αυτές τις εφαρμογές δεν μπορούν να γενικευτούν.

Οδηγίες προς γονείς 1

- **Εποπτεύετε την ενασχόληση των παιδιών με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή χωρίς να παρεμβαίνετε στο έργο τους εκτός κι αν σας το ζητήσουν.**
 - *Οι Εκπαιδευτικοί καταθέτουν τις ενέργειες που πρέπει να κάνουν τα παιδιά, έχοντας περιγράψει τι πρέπει να γίνει.*
 - *Ορίστε πρωτόκολλο επικοινωνίας (email, τηλέφωνο, ώρες συνεργασίας) και ζητήστε από τους γονείς να το ακολουθούν.*
- **Αν υπάρχει διάθεση εμπλοκής με το αντικείμενο, είναι σίγουρο πως θα έρθουν και τα καλά αποτελέσματα.**
 - *Προτείνετε τους γονείς να στηρίξουν το παιδί τους με θετικές κρίσεις, να μην το αγχώνουν περισσότερο από όσο είναι αγχωμένο και μην το απογοητεύουν. Αν βλέπουν πως έχει την ανάγκη να δώσουν από τον χρόνο τους. Κι αν δεν ξέρουν και πολλά από τα θαυμαστά της πληροφορικής, μπορούν είτε να αφήσουν το παιδί να τους τα δείξει, είτε να ζητήσουν τη βοήθεια της σχολικής μονάδας.*

Οδηγίες προς γονείς 2: Ανταγωνισμός - υπάρχει χώρος γι αυτόν τώρα που...

- Ένα κατηγορηματικό ΌΧΙ είναι η απάντησή μας!
 - Κάθε Εκπαιδευτικός προγραμματίζει τις δραστηριότητες που κρίνει για να βοηθήσει τους/τις μαθητές/μαθήτριές του! Καθοδηγήστε τους γονείς πως δεν υπάρχει νόημα να συγκρίνουν τις εργασίες που έχουν δοθεί σε κάποιο άλλο σχολείο με αυτές που έχουν δοθεί στο παιδί τους!
- Προτείνουμε επικοινωνία προκειμένου να «σπάσει» η απομόνωση στην οποία βρίσκεται η κοινωνία:
 - Οργανώνουμε διαδικτυακές συναντήσεις με παιδιά άλλου τμήματος / άλλου σχολείου / άλλης περιοχής δημιουργώντας συνθήκες που τα παιδιά θα συζητήσουν και θα αλλάξουν εμπειρίες μεταξύ τους. Από τις συναντήσεις αυτές μπορεί να προκύψουν συνεργατικά έργα που θα δώσουν διέξοδο στη δημιουργικότητα και θα καλλιεργήσουν ενδιαφέρον στα παιδιά!
 - Αντίστοιχα προτείνουμε να κινηθούν και οι γονείς, οργανώνοντας διαδικτυακές συναντήσεις με παιδιά συγγενών, συμμαθητές/συμμαθήτριες του παιδιού τους (μετά από επικοινωνία με τους γονείς του/της).

Οδηγίες προς γονείς 3: Ανάπτυξη δεξιοτήτων και στους ενήλικες

- Έχοντας μιλήσει με πολλούς γονείς, ξέρουμε πως πίσω από κάθε παιδί που συμμετέχει στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση βρίσκεται ένας γονέας – ή και οι δύο γονείς – που μαθαίνει/μαθαίνουν μαζί του.
 - *Σε τούτες τις δύσκολες μέρες, αποκτούμε κι εμείς οι ενήλικες ιδιαίτερες δεξιότητες που μπορεί να μην είχαμε νωρίτερα... Ας το δούμε θετικά...*
- Η οργάνωση που επιβάλλει η πληροφορική πιστεύουμε πως μπορεί να οδηγήσει στην οργάνωση κρίσιμων δεξιοτήτων από τα παιδιά.
- Τέλος, προτρέψτε τους γονείς να αντισταθούν στην πρόκληση να γεμίσουν το κενό της παρουσίας των φίλων ή του σχολείου με αντικείμενα. Ας δώσουν στα παιδιά τον χρόνο που χρειάζονται!

Θα ήταν
παράλειψη αν
σε αυτή την
εισήγηση δεν
αναφέραμε
πως...

- ...αυτή η κατάσταση του κλεισίματος των σχολείων δημιούργησε μια πρωτόγνωρη κατάσταση στην εκπαιδευτική κοινότητα, τόσο δηλαδή στις οικογένειες των μαθητών/τριών μας όσο και στην οικογένεια των Εκπαιδευτικών.
- ... όλοι/ες οι Εκπαιδευτικοί προβληματιστήκαμε για τον τρόπο που θα υποστηρίξουμε ΟΛΟΥΣ/ΟΛΕΣ τους/τις μαθητές/μαθήτριές μας! Πώς θα επικοινωνήσουμε μαζί τους για να τους/τις στηρίξουμε! Πώς θα επικοινωνήσουμε με τους γονείς για να τους στηρίξουμε και να προσφέρουμε τις βοήθειες που χρειάζονται ώστε να πετύχουμε στο έργο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε συνθήκες εξαιρετικά κρίσιμες για τη δημόσια υγεία.
- ...από τις επαφές που έχουμε με τους/τις Διευθυντές/ντριες των σχολικών μονάδων και τους/τις Εκπαιδευτικούς -που κατέβαλλαν κάθε δυνατή προσπάθεια και γι αυτό ΣΑΣ αξίζουν συγχαρητήρια- καταγράφουμε πως έχει χρησιμοποιηθεί κάθε μέσο για να στηριχθεί η επαφή των παιδιών με μαθησιακές διαδικασίες και πως όλες οι ενέργειες –ακόμη και κάποιες που μπορεί να μην οδήγησαν σε επιθυμητά αποτελέσματα- αναπτύχθηκαν με αγαθά κίνητρα.
- ... τώρα που έχουμε την εμπειρία της εφαρμογής, που έχουμε βιώσει τις απαιτήσεις και τη δυσκολία του εγχειρήματος, πρέπει να ενεργήσουμε για την κάλυψη των παραμέτρων που επηρεάζουν την εφαρμογή του.

Πρόσβαση στα μαθήματα του η-τάξη που ετοιμάστηκαν για την
επιμόρφωση:

Μαθηματικά:

<https://eclass02.sch.gr/courses/9220206101/>

Γλώσσα

<https://eclass02.sch.gr/courses/PDE7115/>